

Finansiella instrument är alla typer av instrument som är avsedda för handel på värdepappersmarknaden. Dessa kan delas in i komplexa och icke komplexa instrument. Innan du handlar med ett finansiellt instrument är vi skyldiga att försäkra oss om att du har tillräcklig kunskap och erfarenhet för att förstå egenskaperna och riskerna med instrumentet. Nedan hittar du information om de viktigaste egenskaperna och riskerna hos en typ av instrument som du visat intresse för. Om du inte har tillräcklig kunskap och erfarenhet är vår rekommendation att du inte handlar med detta instrument.

Introduktion

Hävstångsprodukter är komplexa finansiella instrument som är kopplade till prisutvecklingen för en underliggande tillgång, till exempel en aktie, råvara eller valuta. Exempel på hävstångsprodukter är olika typer av certifikat, warranter, Mini Futures och börshandlade fonder, så kallade ETF:er. Dessa produkter går även under samlingsnamnet börshandlade produkter.

Hävstångsprodukter är konstruerade för att ge en hävstång på placeringens avkastning. Det innebär att värdet på instrumentet ändras mer än prisutvecklingen på den underliggande tillgången när tillgångens värde stiger eller faller. Den så kallade hävstångseffekten gör att du har möjlighet till en högre vinst med en lägre kapitalinsats, men också med större risk att förlora delar av eller hela ditt investerade kapital. Ju större hävstång instrumentet har, desto högre är avkastningspotentialen, men även risken.

I det här materialet kan du läsa om de hävstångsprodukter som SEB erbjuder och som har koppling till exempelvis en underliggande aktie, valuta eller råvara. Med hjälp av hävstångsprodukter kan du investera i värdeförändringen för en underliggande tillgång, utan att du behöver köpa eller sälja den underliggande tillgången.

Det finns många olika typer av hävstångsprodukter och många sätt att använda respektive produkttyp. Därför är det viktigt att du sätter dig i in de specifika villkoren, egenskaperna och riskerna för den produkt du vill handla med. Gemensamt för de produkter som beskrivs här är att de kan stiga och falla i värde och att hela det investerade kapitalet kan gå förlorat. Däremot kan du aldrig förlora mer än vad du har investerat.

För vem passar hävstångsprodukter?

Hävstångsprodukter passar olika typer av investeringsstrategier. Med hjälp av hävstångsprodukter kan du få exponering mot annars svåråtkomliga tillgångar som guld, olja, valutor och olika börsindex. Hävstångsprodukter kan därmed användas för att sprida risken i din portfölj med nya tillgångsslag. Du kan även använda hävstångsprodukter för att skydda din portfölj mot en börsnedgång eller för att få hävstång i din investering om du har en bestämd marknadstro.

Handel med hävstångsprodukter

Kännetecknande för hävstångsprodukter är att de är noterade på börsen, där de kan köpas och säljas under dagen i både små och stora poster. Till skillnad från vanlig aktiehandel, där priset styrs av utbud och efterfrågan, styrs priset på hävstångsprodukter av prisutvecklingen i den underliggande tillgången. Hävstångsprodukter kan köpas och säljas när som helst under löptiden.

För att handla med hävstångsprodukter behöver du en depå, ett vp-/servicekonto eller ett investeringssparkonto (ISK). Du kan även handla med hävstångsprodukter i vissa kapitalförsäkringar.

Olika typer av hävstångsprodukter

Här följer en genomgång av de hävstångsprodukter som du kan handla med hos SEB.

Börshandlade certifikat

Med certifikat är det möjligt att spekulera i en stigande eller fallande marknad, med eller utan hävstång på prisutvecklingen i den underliggande tillgången. Certifikat med hävstång passar dig som är en aktiv investerare med kort placeringshorisont, medan certifikat utan hävstång passar för placering på både kort och lång sikt. SEB ger ut flera olika typer av certifikat: 1:1-certifikat, Long & Short samt Bull & Bear.

1:1-certifikat – utan hävstång

Så kallade 1:1-certifikat är en typ av certifikat utan hävstång som följer priset på den underliggande tillgången i både upp- och nedgång. En förändring i den underliggande tillgången ger en lika stor förändring i värdet för certifikatet (exklusive avgift, räntor och eventuella valutakursförändringar). 1:1-certifikat passar investerare som tror att en viss tillgång eller marknad ska stiga i värde.

Long & Short-certifikat – med rörlig hävstång

Long & Short är en typ av certifikat med hävstång, vilket innebär att en kursförändring i underliggande tillgång får ett större genomslag i värdet på placeringen, såväl positivt som negativt (exklusive avgift, räntor och eventuella valutakursförändringar). Long & Short-certifikat kräver därför mer kunskap och tätare bevakning än certifikat utan hävstång. Denna typ av certifikat passar placerare med en bestämd marknadstro, oavsett positiv eller negativ.

- Ett Long-certifikat utvecklas positivt när underliggande tillgång stiger i värde och negativt när underliggande tillgång faller i värde.
- Ett Short-certifikat utvecklas positivt när underliggande tillgång faller i värde och negativt om underliggande tillgång stiger i värde.

Long & Short-certifikat har en hävstång som varierar med certifikatets värde, det vill säga vid prisförändringar i den underliggande tillgången. Den hävstång som råder när du köper certifikatet är dock fast över hela investeringsperioden och gäller för den totala prisutvecklingen i den underliggande tillgången – från inköpstillfället till försäljningstillfället.

SEB:s Long & Short-certifikat har en automatisk så kallad "stop loss" som innebär att certifikatet stängs i förtid när hävstången når en viss nivå. Därefter fastställs ett slutvärde för instrumentet som betalas ut till investeraren. En stop loss garanterar att värdet på placeringen aldrig blir negativt, det vill säga att du inte kan förlora mer än investerat belopp.

Bull & Bear-certifikat – med daglig hävstång

Bull & Bear är en typ av certifikat med hävstång, vilket innebär att en kursförändring i underliggande tillgång får ett större genomslag i värdet på placeringen, såväl positivt som negativt (exklusive avgift, räntor och eventuella valutakursförändringar). Bull & Bear-certifikat kräver därför mer kunskap och tätare bevakning än certifikat utan hävstång. Denna typ av certifikat passar placerare med en bestämd marknadstro, oavsett positiv eller negativ.

- Ett Bull-certifikat utvecklas positivt när underliggande tillgång stiger i värde och negativt när underliggande tillgång faller i värde.
- Ett Bear-certifikat utvecklas positivt när underliggande tillgång faller i värde och negativt när underliggande tillgång stiger i värde.

Bull & Bear-certifikat ger en hävstång på den dagliga prisförändringen i den underliggande tillgången. Det medför att avkastningen över längre perioder inte nödvändigtvis motsvarar avkastningen på underliggande tillgång multiplicerat med hävstången. Certifikat med daglig hävstång påverkas av den underliggande tillgångens volatilitet (kursrörlighet). Certifikatets värde missgynnas i marknader med hög volatilitet där tillgångens pris rör sig kraftigt upp och ned, men utan tydlig trend. Ju högre hävstången är, desto större blir denna effekt.

SEB:s Bull & Bear-certifikat har en automatisk stop loss som innebär att certifikatet stängs i förtid om underliggande tillgång rör sig kraftigt åt fel håll. Därefter fastställs ett slutvärde för instrumentet som betalas ut till investeraren. En stop loss garanterar att värdet på placeringen aldrig blir negativt, det vill säga att du inte kan förlora mer än investerat belopp.

Mini Futures

Med Mini Futures är det möjligt att spekulera i en stigande eller fallande marknad, med hävstång på utvecklingen i den underliggande tillgången. Mini Futures passar aktiva investerare med en bestämd marknadstro, oavsett positiv eller negativ. Mini Futures lämpar sig främst för kortsiktiga placeringar (en dag uppemot en månad).

Det finns två typer av Mini Futures: Mini Long och Mini Short.

- En Mini Long utvecklas positivt när underliggande tillgång stiger i värde och negativt när underliggande tillgång faller i värde
- En Mini Short utvecklas positivt när underliggande tillgång faller i värde och negativt när underliggande tillgång stiger i värde

En Mini Future består av två delar – kapitalinsatsen och finansieringsnivån. Kapitalinsatsen är priset på din Mini Future och finansieringsnivån är det belopp som utgivaren (SEB) finansierar. Tillsammans utgör dessa komponenter den totala exponeringen mot den underliggande tillgången. Ju större den totala exponeringen är i förhållande till kapitalinsatsen, desto större är hävstången.

Hävstången i en Mini Future är variabel, vilket innebär att den varierar med prisnivån på underliggande tillgång. Hävstången gäller dock för den totala utvecklingen i den underliggande tillgångens pris från inköpstillfället till försäljningstillfället. Mini Futures kräver mer kunskap och tätare bevakning än produkter utan hävstång.

En Mini Future har en inbyggd stop loss som innebär att instrumentet stängs i förtid och avnoteras från börsen om den underliggande tillgångens pris når eller passerar den så kallade stop loss-nivån. Därefter fastställs ett slutvärde för instrumentet som betalas ut till investeraren. En stop loss garanterar att värdet aldrig blir negativt, det vill säga att du inte kan förlora mer än investerat belopp. Stop loss-nivån justeras över tid och i värsta fall kan slutvärdet bli noll.

Mini Futures som ges ut av SEB har bestämda löptider och upphör antingen när instrumentet förfaller eller när den underliggande tillgången når sin stop loss-nivå. Om du behåller din Mini Future till förfall åtar sig SEB att betala ut slutvärdet till dig i enlighet med villkoren.

Börshandlade fonder (ETF)

En börshandlad fond eller ETF (Exchange Traded Fund) är en fond som är noterad på en börs och som handlas och prissätts i realtid precis som aktier. En börshandlad fond är normalt en indexfond som följer utvecklingen hos ett givet index, med exponering mot exempelvis länder eller regioner.

Med börshandlade fonder är det möjligt att spekulera i en upp- eller nedgång för den underliggande indexet, vilket innebär att det går att få avkastning antingen när börsen stiger eller faller beroende på vilken fond man valt att investera i. Börshandlade fonder förekommer både med och utan hävstång. SEB:s börshandlade fonder har familjenamnet SpotR.

Warranter

En warrant är en börsnoterad option med lång löptid som ger dig som köpare rättigheten, men inte skyldigheten, att köpa eller sälja en underliggande tillgång till ett förutbestämt pris (lösenpris) vid en förutbestämt tidpunkt (slutdagen). För rättigheten betalar du som köpare ett pris för warranten.

Precis som med certifikat och Mini Futures ger en warrant möjligheten att investera i värdeförändringen för en underliggande tillgång, utan att du behöver köpa eller sälja den underliggande tillgången. Warranten kan användas för att spekulera i en upp- eller nedgång för en underliggande tillgång, med hävstång på prisutvecklingen för den underliggande tillgången.

Det finns två typer av warranter: köpwarranter och säljwarranter.

- En köpwarrant utvecklas positivt om underliggande tillgång stiger i värde.
- En säljwarrant utvecklas positivt om underliggande tillgång faller i värde.

Warranter har en begränsad löptid. För att en köpwarrant ska ge avkastning måste kursen på underliggande tillgång överstiga lösenpriset på slutdagen. För att en säljwarrant ska ge avkastning måste kursen på underliggande tillgång vara lägre än lösenpriset på slutdagen. Om kursen på underliggande tillgången är lägre (köpwarrant) respektive högre (säljwarrant) än lösenpriset förfaller warranten värdelös.

Priset (kursen) på en warrant kan växla kraftigt under löptiden. Priset beror främst på kursutvecklingen för den underliggande tillgången, men det kan

även påverkas av andra faktorer, såsom eventuella utdelningar, återstående löptid, volatiliteten i underliggande tillgång, lösenpriset samt förändringar i marknadsräntan.

Under löptiden ger ett högt lösenpris ett lägre värde på köpwarranten. För säljwarranter gäller att ett lägre lösenpris ger ett lägre pris på warranten. En höjning av marknadsräntan har positiv inverkan på priset på en köpwarrant, medan det för en säljwarrant har en negativ inverkan.

Risk

Begreppet risk betecknar i investeringsssammanhang sannolikheten för att det investerade kapitalet kommer att minska i värde. En högre risk medför ofta större möjlighet till en hög avkastning, men ökar samtidigt risken för att förlora pengar.

Handel med hävstångsprodukter ger generell möjlighet till hög avkastning samtidigt som risken att förlora en stor del eller hela det investerade kapitalet är hög. Hävstångseffekten gör att även små kursförändringar i den underliggande tillgången kan påverka värdet på placeringen kraftigt. Du kan dock aldrig förlora mer än vad du har investerat.

Hävstångsprodukter kan användas både för att öka och minska risken. Genom att använda hävstångsprodukter kan du undvika eller minska den risk som ligger i en framtida kursförändring. Använder du instrumenten för spekulation tar du en högre risk. Risken kan variera kraftigt mellan olika hävstångsprodukter. En fullständig beskrivning av de specifika riskerna hos den produkt du ska handla med hittar du i produktens faktablad eller slutliga villkor.

Vid handel med hävstångsprodukter tar du en kreditrisk på utgivaren (SEB). Om utgivaren går i konkurs kan din placering bli värdelös. Under vissa perioder kan det också vara svårt eller omöjligt att sälja produkten. Det kan till exempel inträffa vid bristande likviditet i marknaden eller då handeln på marknadsplatsen stängs på grund av marknadsavbrott eller vid tekniska fel. Detta kallas likviditetsrisk.

Om den underliggande tillgången handlas i annan valuta än svenska kronor kan värdet på placeringen även påverkas av eventuella valutakursförändringar mellan dessa valutor.

Hävstångsprodukter utgivna av olika marknadsaktörer är ofta konstruerade på olika sätt och kan därför vara svåra att jämföra.

Kostnader

När du handlar med SEB:s börshandlade produkter betalar du kurtage på samma sätt som när du handlar aktier. Vid handel med SEB:s certifikat och Mini Futures utgår förutom kurtage även en finansieringskostnad och/eller en administrationsavgift, som uttrycks som en procentsats på årsbasis. Den andel som kan hänföras till en dag dras dagligen från värdet på din placering. Vilka kostnader som gäller för respektive produkt framgår av produktens slutliga villkor.

Vid handel med SEB:s börshandlade fonder betalar du förutom kurtage även en mindre förvaltningsavgift, som ingår i fondkursen.

Mer information

Mer information om SEB:s hävstångsprodukter (börshandlade produkter) hittar du på seb.se. En fullständig beskrivning av de specifika egenskaperna och riskerna hos den produkt du ska handla med hittar du i produktens faktablad och slutliga villkor. Ytterligare information hittar du även i SEB:s offentliggjorda Grundprospekt för Certifikat- och Warrantprogram.

Tänk på att:

- Historisk avkastning är ingen garanti för framtida avkastning. Värdet på finansiella instrument kan både öka och minska och det är inte säkert att du får tillbaka hela det investerade kapitalet.
- För att handla med dessa instrument ska du själv sätta dig in i de avtal och villkor som gäller för handel med finansiella instrument. Vilket avtal som tillämpas beror på vilket instrument du ska handla i.
- Vissa instrument förutsätter att du är skyldig att leverera betalningar i framtiden. Det är viktigt att du har beredskap att möta dina åtaganden.
- Kontrollera uppgifterna på avräkningsnotan samt annan rapportering kring dina innehav och reklamera omgående eventuella fel.
- Bevaka löpande värdeförändringen på dina innehav och positioner.
- Du är själv ansvarig för att vidta de åtgärder som krävs för att minska risken för förluster.
- Be alltid om kompletterande marknadsföringsmaterial eller ytterligare information som närmare beskriver det finansiella instrument som du är intresserad av.

Erfarenhetsfrågor

Hur lång erfarenhet har du av att använda denna typ av instrument?

- Ingen erfarenhet
 Under 1 år
 1 till 5 år
 Mer än 5 år

Vilket är det genomsnittliga beloppet för dina affärer i denna typ av instrument?

- Upp till 50 000
 Upp till 100 000
 Upp till 250 000
 Upp till 500 000
 Över 500 000

Ungefär hur många affärer per år har du gjort i denna typ av instrument?

- Upp till 2
 Upp till 5
 Upp till 10
 Fler än 10

Kunskapsfrågor

1. Vad innebär det att handla med hävstång?

- A) Att möjligheten till vinst ökar
B) Att möjligheten till vinst minskar
C) Att möjligheten till vinst, men även risken för förluster, ökar

2. Var sker handeln med hävstångsprodukter?

- A) Direkt med banken
B) Via en börs
C) Direkt mellan kunder

3. Vad kännetecknar ett Bear-certifikat?

- A) Det stiger i värde när priset på den underliggande tillgången stiger
B) Det stiger i värde när priset på den underliggande tillgången faller
C) Det sjunker i värde när priset på den underliggande tillgången faller

4. Vad är sant om Mini Futures?

- A) En Mini Long är en Mini Future som stiger i värde när underliggande tillgång stiger
B) En Mini Short är en Mini Future som sjunker i värde när underliggande tillgång faller
C) En Mini Long passar enbart för placeringar på lång sikt

5. Vilken risk tar du när du placerar i Mini Futures?

- A) Du kan förlora mer än vad du investerat
B) Risken är begränsad till din kapitalinsats och de avgifter du betalat
C) De är kapitalskyddade, vilket innebär att du alltid är garanterad ditt investerade belopp

6. För vem passar Long & Short-certifikat?

- A) Den som har en bestämd marknadstro på en upp- eller nedgång
B) Den som har en bestämd tro på att marknaden ska gå upp
C) Den som har en bestämd tro på att marknaden ska gå ner

7. Vad innebär en stop loss?

- A) Att handeln i instrumentet startar när underliggande aktie närmar sig ett visst värde
B) Att förlusten i certifikatet aldrig kan överstiga en viss nivå
C) Att instrumentet stängs i förtid när underliggande tillgång når eller passerar en viss prisnivå